

בס"ד, ערב ש"ק לסדר "חליפות שמלות", ויגש תשפ"ה

"רמז חמשה לבושי מלכות"

וע"כ עשה מקום ישיבתם מבוץ וארגמן שהוא משעטנו ועשה בגוונים כנגדו שיזון עיניהם בהנאת הגוונים לשכחם מלחשוב ביראת השם... (פירוש בעל התיבות למגילת אסתר) – והאיסור בשעטנו הוא גם הוא בישיבה על מצעים/כסאות וכדו' העשויים מצמר ופשתים (שלא רק לבישה נאסרה – ועיין פרטי הדין ביו"ד ש"א – א), והיתכן שמרדכי הצדיק יכשל בכך במלבושיו – ויוסף עוד ירמוז לכך במתנותיו ?

היה מי שהעלה את ההצעה שמרדכי היה "אנוס" מאת המלך כ"אנשי חיל שלובשין שעטנו מחמת אונס" (שו"ת מלמד להועיל יו"ד צ"ו וחובה עליהם להסירם כשאין חובה ללובשם), אולם כיצד יתכן שיוסף ירמוז על בגדים אלו שאינם לכבודו של מרדכי ?

עיון מדוקדק בפסוקים פיענח את התעלומה "תכריך בוץ (=פשתן) וארגמן (=צמר). לא מדובר בבגד כלאים אלא בבגד "הכרוך" מבגד – כלומר בגד על גבי בגד שבכך אין איסור שעטנו (יו"ד ש' סעיף ב'), וגם לולי זאת אין כאן חמישה בגדים כאמור בגמ' לעיל – הרי בשמים ה' טו). ועתה הרמז של יוסף עולה יפה ונאה !

עודם שמחים בישוב הקושיא, ואחד מהם בדק את מרכיבי הספה היוקרתית עליה הם ישבו – וחשכו עיניו, על גבי התווית כתוב במפורש שיש כאן צמר ופשתן !

אחר בירור קצר אצל היצרן שמטרתו לא "להשביח את מקחו" אלא שכך זה באמת – הספה נזרקה מהבית, לא לפני ששברו אותה בכוונה כדי שלא יהיה מי שיראה ספה יקרה ויקחנה לביתו !

שוב "אפליה" בין הבנים ! והפעם יוסף מעדיף את בנימין על שאר אחיו: "וּלְבִנְיָמִן נָתַן שְׁלֹשׁ מְאוֹת כֶּסֶף וְחֶמֶשׁ חֲלָפֶת שְׂמֹלֶת" (בראשית מ"ה כ"ג), אולם סיבה היתה לו בדבר: "אמר רבי בנימין בר יפת: רמז רמז לו, שעתיד בן לצאת ממנו שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות, שנאמר ומרדכי... בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן" (אסתר ח') !

שעטנו !!! זעק אחד המומחים, שהרי "בוץ" הינו "פשתן" וארגמן הינו "צמר" (רמב"ם כלי מקדש ח' יג ובוץ נקרא גם שש), ויוסף הצדיק רומז ללבישת שעטנו אצל צאצא של אחיו !!

קהל הלומדים עיין ודקדק במלבושיו של יוסף עצמו, והנה יוסף הולבש על ידי פרעה ב"בגדי שש" (=פשתן – פש' מקץ), ויש מהמדקדקים שלא לובשים כלל בגדי צמר, כאליהו הנביא (שו"ת חת"ס יו"ד ס"ט, ובמלואים בליקוטי הערות על שו"ת חת"ס), ואף מהחסידים יש שנוהרים מבגדי צמר. והנהוג כך "קדוש" יאמר לו (עיין שו"ת חת"ס או"ח טו-טז).

אמנם, יוסף הצדיק לא נהג מידת חסידות זו ואין עליו טענה כי: "המתחסד עם קונו... מכל מה אשר ידבנו לבו ובוזה אין סגנון אחד עולה לשנים כי אין לב ב' בני אדם שוה באהבת ה'" (שו"ת חת"ס או"ח קצ"ז).

אולם יעלה על הדעת שמרדכי הצדיק ילך בבגדי צמר ופשתים ?

אחד הבקיאים זעק והרי זו היתה מחשבתו של אחשוורוש במשתה היין: "חור כרפס ותכלת אחוז בחבלי בוץ (=פשתן) וארגמן (=צמר) - צורך סיפור הנס, זה להורות עוצם מחשבתו היה רק להחטיאם